

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Kišel'ak, s.r.o., Weberova 8, Prešov, proti postupu Sociálnej poisťovne – ústredia v konaní vedenom pod sp. zn. [REDAKOVANÉ] takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 2. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Sociálnej poisťovne v konaní o priznanie starobného dôchodku. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal Sociálnej poisťovni konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 3 500 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 25. apríla 2019 určený starobný dôchodok, ktorého výška bola následne opakovane revidovaná viacerými rozhodnutiami generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, ako aj po zásahu správnych súdov. Posledným rozhodnutím v jeho veci bolo prvostupňové rozhodnutie zo 7. januára 2026, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

3. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými prietahmi Sociálnej poisťovne v administratívnom správnom konaní o starobnom dôchodku sťažovateľa. Sťažovateľ zrekapituloval priebeh administratívneho konania i nadväzujúceho konania pred súdmi a taktiež špecifikoval dôvody, pre ktoré s aktuálnou výškou starobného dôchodku

nesúhlasí. Za nezákonné považuje aj ostatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo 7. januára 2026, do ktorého obsahu sa podľa jeho názoru nepremietli právne názory a pokyny správneho súdu ani generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne uvedené v predošlých rozhodnutiach. Konanie o určenie výšky starobného dôchodku prebieha už od 12. júla 2019, pričom žiaden zo správnych orgánov ani súdov nedal odpoveď na ním nastolené otázky a dôvody zníženia pôvodne priznaného dôchodku. Postup správneho orgánu vykazuje prvky neefektívneho konania, pretože konanie trvá už skoro 6 a pol roka pri opakovanom zrušení rozhodnutí z dôvodu, že správny orgán rezignoval a položené otázky ignoruje. Prejednávaná vec nie je právne ani skutkovo ničím výnimočná, keďže patrí do bežnej agendy Sociálnej poisťovne a neexistuje dôvod, ktorý by nečinnosť a prietahy ospravedlnil.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru zbytočnými prietahmi Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o starobnom dôchodku sťažovateľa.

5. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a dospel k záveru, že ústavná sťažnosť nie je prípustná.

6. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“). Samotná ústava tak rozdeľuje ochranu ústavou priznaných práv a slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd; zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je aj úlohou iných orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Individuálna ochrana ústavnosti prostredníctvom konania na ústavnom súde nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných podľa podústavných noriem.

7. Na zákonnej úrovni je princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu upravený v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k ochrane prostredníctvom konania na ústavnom súde.

8. Vo vzťahu k veci sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ má k dispozícii dostupný právny prostriedok ochrany svojich práv, a to inštitút žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 až § 251 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), ktorou sa žalobca môže domáhať nielen odstránenia nečinnosti orgánu verejnej moci v začatom administratívnom konaní, ale aj primeraného finančného zadosťučinenia vzniknutého v dôsledku nečinnosti.

9. Obsahom konania o nečinnosti orgánu verejnej správy je zisťovanie správneho súdu, či došlo k nečinnosti orgánu verejnej správy v špecifikovanom konaní. Ak správny súd nezistí nečinnosť, žalobu zamietne (§ 249 SSP). Ak, naopak, dospeje k záveru o dôvodnosti žaloby (t. j. zistí nečinnosť orgánu verejnej správy), žalobe vyhovie (§ 250 SSP) a zároveň uloží žalovanému orgánu povinnosť konať a rozhodnúť. Toto konanie nekončí vyhovením žalobe, ale až odstránením nečinnosti, ktoré je žalovaný orgán verejnej správy povinný preukázať správne mu súdu v určenej lehote. Je tak povinný urobiť zaslaním vydaného rozhodnutia, opatrenia alebo oznámenia o vykonanom úkone, prípadne o začatí administratívneho konania v určenej lehote správne mu súdu (§ 250 ods. 1 druhá veta SSP). Ak správny súd zistí dôvodnosť žaloby, môže žalobcovi na jeho návrh priznať primerané finančné zadosťučinenie (§ 250 ods. 3 až 5 a § 251 SSP).

10. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť bez toho, aby využil dostupný právny prostriedok ochrany svojich práv, zároveň nepreukázal (a ani netvrdil), že by ho nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Na uvedenom závere nemení nič ani opakovaný poukaz na aktuálnu dĺžku konania pred orgánmi verejnej správy, pretože – logicky – neprimeranou dĺžkou konania nemožno ospravedlniť nevyužitie zákonných prostriedkov ochrany pred neprimeranou dĺžkou konania. Z uvedených dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu